

การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
The School and Community-Based Administration Affecting School
Effectiveness Under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area
Office 2

มารินทรดา เมืองสนธิ¹ สายันต์ บุญใบ² วรกาญญาพิไล แกระหัน³
Marinda Muangson¹ Sayan Boonbai² Worakanyapilai Kraehan³

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education, Educational Administration, Sakon Nakhon Rajabhat University

^{2,3}Lecturers in the Master of Education Program, Educational Administration, Sakon Nakhon Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: marinda122128@gmail.com

(Received: 23 November 2022, Revised: 4 January 2023, Accepted: 6 January 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ศึกษาความสัมพันธ์ ศึกษาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนา การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การวิจัยในครั้งนี้เป็น งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 342 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูผู้สอน จำนวน 272 คน จากจำนวน 70 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ คุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.530 - 0.718 มีความ เชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Independent Sample การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์ สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตาม สถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. อำนาจพยากรณ์ของการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน และด้านหลักการมีส่วนร่วมที่ระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. แนวทางการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิภาพโรงเรียนมี 3 ด้าน คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจและด้านหลักการบริหารตนเอง

คำสำคัญ : การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน, ประสิทธิภาพโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this correlational research were to examine, compare, determine the relationship, identify the predictive power, and establish guidelines for developing school and community-based administration affecting the effectiveness of schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2, as perceived by school administrators and teachers with different positions, school sizes, and work experience. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and multi-stage random sampling, which yielded a total of 342 participants consisting of 70 school administrators and 272 teachers from 70 schools in the 2021 academic year. The tools included a set of questionnaires with the discriminative power ranging from 0.530 to 0.718, and the reliability of 0.982, and structured interview forms. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Samples t-test, One-Way ANOVA, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The school and community-based administration, as perceived by participants, was at a high level.

2. The overall school and community-based administration, as perceived by participants, classified by positions, work experience, and school sizes showed no difference.

3. The school effectiveness as perceived by participants was at a high level.

4. The overall school effectiveness, as perceived by participants, classified by positions, work experience, and school sizes showed no difference.

5. The school and community-based administration affecting the school effectiveness, as perceived by participants, had a positive relationship.

6. The overall predictive power of the school and community-based administration affecting the school effectiveness consisted of three principles: Check and

Balance, Returning the Power of Education to People, and Participation at the .01 level of significance.

7. The guidelines for school and community-based administration affecting the school effectiveness consisted of three principles: Participation, Decentralization, and Self-management.

Keywords: School and Community-Based Administration, School Effectiveness

บทนำ

นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ในมาตรา 80 (3) ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) : การจัดการศึกษาของประเทศนับเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคคลในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาศักยภาพและความสามารถที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างเป็นสุข สามารถร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลในสังคมเป็นอย่างดี การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ให้ประชาชนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาพยากลำบากต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การปฏิรูปการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดให้มีระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถาบันการศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ว่า “มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษา มีความคล่องตัว อิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) และในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดประชุมสัมมนาผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 1/2562 เรื่อง "ทิศทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน" เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้น การมอบอำนาจ การกระจายอำนาจ สร้างความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยให้อำนาจผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดโรงเรียนและนักเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School Based Management : SBM) ซึ่งจะต้องประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษาในการทำความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นผู้เรียน และห้องเรียนเป็นสำคัญ (Room Based Management : RBM) และให้ครูจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2563)

คำถามการวิจัย

1. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับใด
2. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่
3. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับใด
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่
5. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
7. แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษานุกรพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ
ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับใด

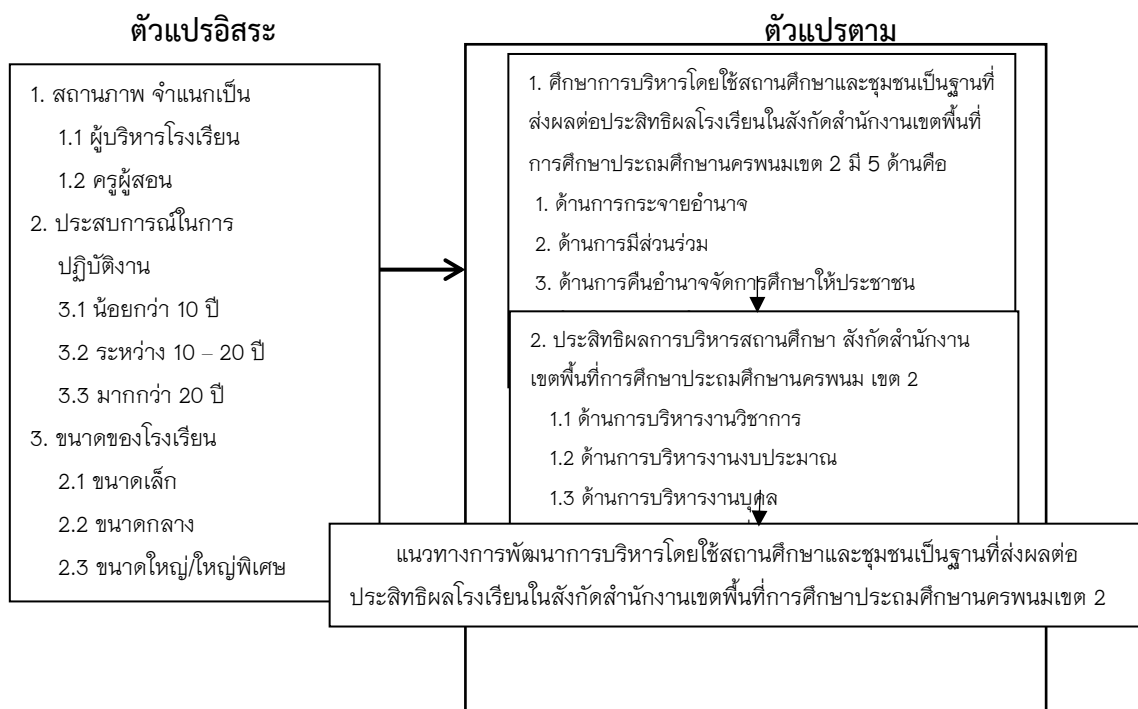
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนว่ามีความต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ในปีการศึกษา การศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 2,260 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 189 คน และกลุ่มครูผู้สอนจำนวน 2,071 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2564, หน้า 2)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2564 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 342 คนจาก 91 โรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็ก เลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 2 คน โรงเรียนขนาดกลางเลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 3 คน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ เลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 4 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าอำนาจการจำแนกรายข้อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งได้รับการตอบกลับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 350 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่ามี

2.1 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

4. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับสูง (r_{xy}) .874 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (X_5) มีค่า สัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .514 รองลงมา คือ ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษา ให้แก่ประชาชน (X_3) มีค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .154 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .139 ด้านหลักการกระจายอำนาจ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .079 สุดท้ายคือ ด้านหลักการบริหารตนเอง (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .114 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมได้ร้อยละ 79.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .16800$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y' = 0.471 + .460X_5 + .143X_3 + .126X_2 + .066X_1 + .101X_4$$

และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z' = .514X_5 + .154X_3 + .139X_2 + .079X_1 + .114X_4$$

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ที่ต้องนำไปพัฒนา สรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

7.1 ด้านการกระจายอำนาจ

7.1.1 ผู้บริหารการการประสานความร่วมมือกับชุมชน

7.1.2 สถานศึกษามีการบริหารงาน 4 ฝ่าย

7.2 ด้านการมีส่วนร่วม

7.2.1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

7.2.2 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในกิจกรรมของสถานศึกษา

7.2.3 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

7.2.4 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนให้ความเห็นชอบสารหลักสูตรท้องถิ่น

7.3 ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

7.3.1 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7.4 ด้านหลักการบริหารตนเอง

7.4.1 สถานศึกษากำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพ

7.4.2 ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา

7.4.3 สถานศึกษาบริหารจัดการด้านต่างๆ อย่างอิสระ คล่องตัวในการตัดสินใจ

7.4.4 สถานศึกษาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน

7.4.5 สถานศึกษาสำรวจวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและ อุปสรรคของสถานศึกษา

7.5 ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

7.5.1 สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

7.5.2 มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

7.5.3 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง

7.5.4 สถานศึกษามีการสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับทราบให้ความเห็นชอบ

7.5.5 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ติดตาม
ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีการบริหารโดยใช้ สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน โดยจัดให้สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่ายงาน กลุ่มสาระ พร้อมบทพรรณนางานที่ชัดเจนปฏิบัติได้ สถานศึกษากำหนดแนวทาง วิธีการและหลักเกณฑ์ในการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ กำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตร ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และสถานศึกษาดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกัน คุณภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัดตะวัน นามจุมจัง (บทคัดย่อ, 2558) ได้ศึกษา เรื่อง การ พัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ สงศรี (บทคัดย่อ, 2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ สีหาพิง (บทคัดย่อ, 2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา สภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า สภาพสภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

2.1 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่ามีความแตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายใต้หลักการบริหารงานโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพแตกต่างกันได้ใช้รับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากส่วนกลางมาสู่สถานศึกษาโดยตรงในรูปแบบเดียวกัน ให้โรงเรียนดูแลรับผิดชอบตัดสินใจบริหารงานและดำเนินการได้ด้วยสถานศึกษาเอง ซึ่งสถานศึกษาพัฒนาขึ้นหรือขาดการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีส่วนสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ สีหาพัง (บทคัดย่อ, 2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบสถานภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลกานต์ บุญน้อม (บทคัดย่อ, 2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามสถานภาพ พบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน

2.2 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีการจัดการศึกษาย่อมทำได้หลากหลายวิธี ซึ่งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี เป็นวัยที่กำลังมุ่งมั่นทำงานเพราะมีประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลายและมั่นคง ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเร็ว เกิดความคล่องตัว สามารถติดต่อประสานงาน หรือทำงานร่วมกับชุมชน องค์กรและองค์กรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย ครึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรปภา ศรีธิสาร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งแตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายใต้หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ ได้ใช้รับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากส่วนกลางมาสู่โรงเรียนโดยตรงในรูปแบบเดียวกัน ให้โรงเรียนดูแลรับผิดชอบตัดสินใจบริหารงานและดำเนินการได้ด้วยโรงเรียนเอง ซึ่งโรงเรียนจะพัฒนาขึ้นหรือขาดการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีส่วนสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรปภา ศรีธิสาร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การบริหารโดยใช้

โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สาระแกนกลางหลักสูตร ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณและค่าของงบประมาณเพื่อพิจารณาหาความเหมาะสมในการเสนอของงบประมาณ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล และวางแผนกำหนดอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสมกับปริมาณงานของโรงเรียน และสถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานบังคับบัญชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา พรหมจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส จิตร์ศิลป์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิภา ไชยศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

4.1 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานในโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ทำให้ทุกคนมีความเข้าใจในหลักปฏิบัติเหมือนกัน รวมถึงการรับรู้เกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงานของสถานศึกษาของตนเอง ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทิยา พรหมจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิภา ไชยศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ ไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารและครูผู้สอนทุกคน ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่จัดว่าเป็นข้อกำหนดที่เป็นแนวทางประพฤติหรือปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อรักษาหรือส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของความเป็นข้าราชการ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และหน่วยงาน โดยมีการกำกับกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา พรหมจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาสธนี หัตถกรรจ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนตีประจำตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรในโรงเรียนแม้จะอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานแต่ละงานไม่ว่าจะเป็น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของการปฏิบัติงาน ที่ทุกโรงเรียนจะต้องปฏิบัติให้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของ นันทิยา พรหมจันทร์ (บทคัดย่อ, 2561) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมมศักดิ์ สิทธิ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิภา ไชยศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

5. การบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานกับประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีการกำหนดหน้าที่ ขอบข่าย บทบาท และแนวทางการดำเนินงานทั้ง 4 งาน ที่ชัดเจน ซึ่งงานบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ปรับบทบาทและกระบวนการทำงานโดยใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง และการตรวจสอบและถ่วงดุล มาบริหารจัดการศึกษาย่อมช่วยส่งเสริมอำนาจในเชิงบวกต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในงานบริหารวิชาการได้อย่างดีตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนหรือองค์กรต่างๆ มีความเชื่อมั่นในสถานศึกษา มีความเต็มใจที่จะสนับสนุนในเรื่องต่างๆ และเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรปภา ศรีอิสสาร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การดำเนินงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่าตัวแปรทั้ง 5 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .514 รองลงมา คือ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .154 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .139 ด้านหลักการกระจายอำนาจ (X_1) มีค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .079 สุดท้ายคือ ด้านหลักการบริหารตนเอง (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .114 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมได้ร้อยละ 79.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .16800$ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษากำหนดกรอบ แนวทางในการบริหารงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาร่วมกับชุมชน กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา และสถานศึกษาจัดระบบฐานข้อมูล สารสนเทศทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูล สารสนเทศ ใช้งานได้ทันทีที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรปภา ศรีธิสาร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน การตรวจสอบและถ่วงดุลและการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากการศึกษาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการกระจายอำนาจและด้านหลักการบริหารตนเอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนนโยบาย การกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดแนวทาง วิธีการ และหลักเกณฑ์ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา และสถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณ ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 จากการศึกษาประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนงบประมาณและค่าของงบประมาณเพื่อพิจารณาหาความเหมาะสมในการเสนอของงบประมาณ สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานบังคับบัญชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล และวางแผนกำหนดอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสมกับปริมาณงานของโรงเรียน และสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สาระแกนกลางหลักสูตร ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลโรงเรียนไปทำการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารโดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 และพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลกานต์ บุญน้อม. (2559). ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ศรุสภา
- กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2563). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
- ทัดตะวัน นามจุมจัง. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธรรมรัตน์ สงศรี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นันทิยา พรหมจันทร์. (2561). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประภาส จิตรักศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรณิภา ไชยศรี. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรปภา ศรีธิสาร. (2558). การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิภาสิณี หัศกรรจ์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.